Aktuální problematika mikrobiologie potravin 2026
19. – 20. 1. 2026

Vliv *Lactobacillus acidophilus* na růst a produkci mykotoxinů *Fusarium langsethiae* ve směsi pro přípravu raw chleba

Ivana Stará, Iveta Brožková, Veronika Bugáňová, Marek Pernica, Libor Červenka

UNIVERZITA PARDUBICE
FAKULTA CHEMICKO-TECHNOLOGICKÁ

ÚVOD

- **Vitariánství (raw strava)**

  = způsob stravování, při kterém se konzumují převážně nebo výhradně nezpracované a tepelně neupravené potraviny (teplota nepřesahuje 42 °C) [1, 2, 3]

Výhody:

- ✓ méně zpracovaná strava
- ✓ neznehodnocování živin
- ✓ strava bohatá na vlákninu a antioxidanty
- ✓ enzymy
- ✓ nižší příjem kalorií, tuků

Nevýhody:

- × mikrobiální riziko
- × nízký příjem:
  - × bílkovin
  - × vitaminů (D, B12)
  - × minerálů (Fe, Ca, Se, Zn)

UNIVERZITA PARDUBICE
FAKULTA CHEMICKO-TECHNOLOGICKÁ

CÍLE PRÁCE

- Mikrobiologický rozbor surovin pro přípravu raw chleba
- Příprava směsi pro raw chleba
- Cílené inokulování *Lactobacillus acidophilus* a *Fusarium langsethiae*
- Mikrobiologický rozbor směsi před sušením a chleba po 5 hodinách sušení při 41,5 °C
- Analýza mykotoxinů
- Chemická analýza

MIKROBIOLOGICKÝ ROZBOR SUROVIN

- Dýňová mouka, slunečnicová mouka, sezam, sušené droždí, chia semena, datle, *psyllium*, provensálské koření
- GKT, MYP, VČŽL, DRBC, DG18
  - GTK: agar s glukózou, tryptonem a kvasničným extraktem
  - MYP: žloutkový agar s polymyxinem B a fenolovou červení
  - VČŽL: agar s krystalovou violetí, neutrální červení, žlučovými solemi a laktózou
  - DRBC: agar s dichloranem, bengálskou červení a chloramfenikolem
  - DG18: dichloran glycerolový agar
- *Penicillium* spp., *Aspergillus* spp., *Cladosporium* spp., *Mucor* spp., *Bacillus licheniformis*, kvasinky, *Cronobacter sakazakii*

MIKROBIOLOGICKÝ ROZBOR SUROVIN

- **Stanovení CPM**
  - GTK, 10^{-3} a 10^{-4}: 1 ml zalití a 0,1 ml roztěr L-hokejkou (30 °C, 24–48 hodin)
- **Stanovení koliformních mikroorganismů**
  - VČŽL, 10^{-1} a 10^{-2}: 1 ml zalití (30 °C, 24–48 hodin)
- **Detekce *Bacillus cereus***
  - MYP, 10^{-1} a 10^{-2}: 0,1 ml roztěr L-hokejkou (37 °C, 24–48 hodin)
- **Stanovení celkového počtu kvasinek a plísní u výrobbků s $a_w > 0,95$**
  - DRBC, 10^{-2} a 10^{-3}: 0,1 ml roztěr L-hokejkou (25 °C, 5 dní)
- **Stanovení osmofilních kvasinek a xerofilních plísní**
  - DG18, 10^{-1} a 10^{-2}: 0,1 ml roztěr L-hokejkou (25 °C, 30 dní)
- Biochemické testy, makroskopické a mikroskopické znaky, MALDI-TOF MS

VÝSLEDKY:
MIKROBIOLOGICKÝ ROZBOR SUROVIN

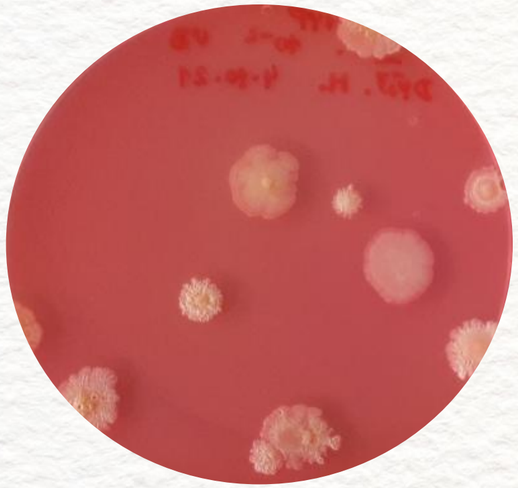

Dýňová mouka
Bacillus licheniformis
MYP

Dýňová mouka
Plísně
DG18

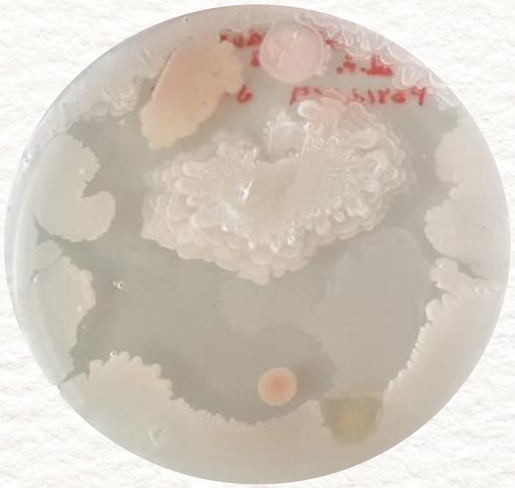

Psyllium
Cronobacter sakazakii
GTK

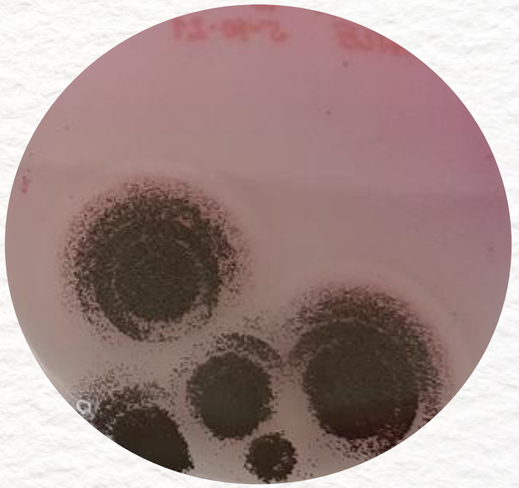

Datle
Aspergillus brasiliensis
DRBC

PŘÍPRAVA SMĚSI PRO RAW CHLEBA

- Nabobtnání chia semen a psyllia → rozmixování spolu s datlemi → smíchání s ostatními surovinami
- Sušení: oválné plátky o tloušťce 0,5 mm, při 41,5 °C po dobu 5 hodin
- Ředění pro mikrobiologický rozbor: 10^{-1} a 10^{-2}

1

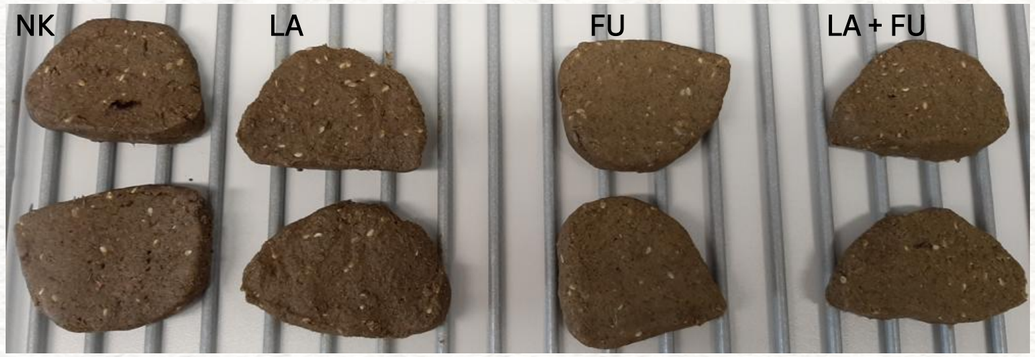

2

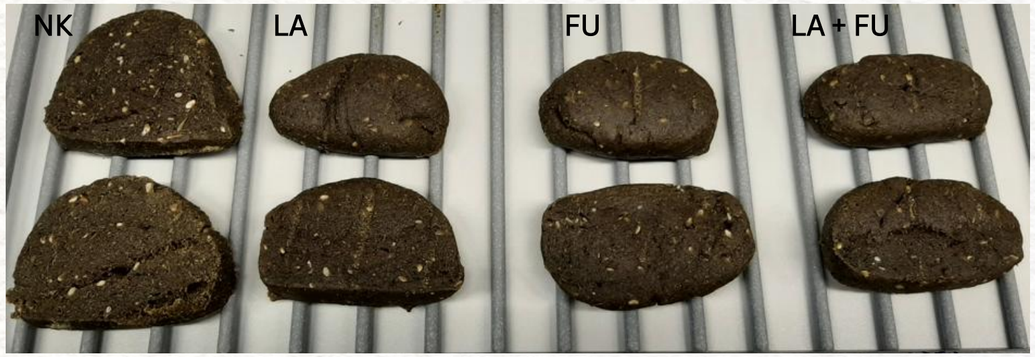

Připravená směs před **(1)** a po **(2)** sušení: negativní kontrola **(NK)**; část směsi inokulovaná *Lactobacillus acidophilus* **(LA)**; část směsi inokulovaná *Fusarium langsethiae* **(FU)**; část směsi inokulovaná *Lactobacillus acidophilus* a *Fusarium langsethiae* **(LA + FU)**

UNIVERZITA PARDUBICE
FAKULTA CHEMICKO-TECHNOLOGICKÁ

VÝSLEDKY:
MIKROBIOLOGICKÝ ROZBOR SMĚSI A RAW CHLEBA

Typ chleba		Počet mikroorganismů [CFU/g] na jednotlivých půdách				
		GTK	MYP	VČŽL	MRS	DRBC*
NK	Směs před sušením	$1{,}9 \times 10^3$	$< 1{,}0 \times 10^2$	$3{,}1 \times 10^2$	$< 1{,}0 \times 10^2$	$< 1{,}0 \times 10^2$
	Raw chleba po sušení	$1{,}3 \times 10^3$	$< 1{,}0 \times 10^2$	$3{,}7 \times 10^2$	$< 1{,}0 \times 10^2$	$< 1{,}0 \times 10^2$
LA	Směs před sušením	$1{,}2 \times 10^3$	$< 1{,}0 \times 10^2$	$4{,}1 \times 10^2$	$6{,}0 \times 10^4$	$< 1{,}0 \times 10^2$
	Raw chleba po sušení	$1{,}7 \times 10^3$	$< 1{,}0 \times 10^2$	$2{,}9 \times 10^2$	$6{,}3 \times 10^4$	$< 1{,}0 \times 10^2$
FU	Směs před sušením	$1{,}3 \times 10^3$	$< 1{,}0 \times 10^2$	$3{,}8 \times 10^2$	$< 1{,}0 \times 10^2$	$7{,}8 \times 10^5$
	Raw chleba po sušení	$2{,}0 \times 10^3$	$< 1{,}0 \times 10^2$	$4{,}2 \times 10^2$	$< 1{,}0 \times 10^2$	$3{,}0 \times 10^7$
LA + FU	Směs před sušením	$1{,}4 \times 10^3$	$< 1{,}0 \times 10^2$	$4{,}1 \times 10^2$	$6{,}3 \times 10^4$	$7{,}8 \times 10^5$
	Raw chleba po sušení	$1{,}1 \times 10^3$	$< 1{,}0 \times 10^2$	$4{,}0 \times 10^2$	$6{,}5 \times 10^4$	$2{,}8 \times 10^7$

***** Počty plísní na půdě DRBC stanovené v těstě a usušeném raw chlebu po 7 dnech při pokojové teplotě; Negativní kontrola **(NK)**; část inokulovaná *Lactobacillus acidophilus* **(LA)**; část inokulovaná *Fusarium langsethiae* **(FU)**; část inokulovaná *Lactobacillus acidophilus* a *Fusarium langsethiae* **(LA + FU)**

UNIVERZITA PARDUBICE
FAKULTA CHEMICKO-TECHNOLOGICKÁ

PŘÍPRAVA VZORKU PRO LC-MS ANALÝZU

- Vzorek o hmotnosti 25,0 ± 0,1 g + 100 ml směsi acetonitrilu a vody
- Třepání suspenze 50 min
- 4000 ot./min po dobu 15 minut
- **Analýza toxinů:**
  - deoxynivalenol (DON)
  - diacetoxyskripenol (DAS)
  - neosolaniol (NEO)
  - HT-2 a T-2
- Waters Acquity UPLC ve spojení s hmotnostním spektrometrem XEVO TQ-S micro (triple quadrupole)

VÝSLEDKY:
ANALÝZA MYKOTOXINŮ VE SMĚSI PŘED SUŠENÍM

		Obsah mykotoxinů [µg/kg] v jednotlivých experimentech			
Vzorek		**DAS**	**NEO**	**HT-2**	**T-2**
Směs 1 před sušením	**FU**	< LOD	5,2	1,4	2,3
	LA + FU	< LOD	3,7	1,1	1,3
Směs 2 před sušením	**FU**	< LOD	< LOD	1,4	0,2
	LA + FU	< LOD	< LOD	< LOD	< LOD
Směs 3 před sušením	**FU**	< 0,17	35,6	17,1	5,7
	LA + FU	< 0,08	19,1	8,4	2,4

Část směsi inokulovaná *Lactobacillus acidophilus* **(LA)**; část směsi inokulovaná *Fusarium langsethiae* **(FU)**; část směsi inokulovaná *Lactobacillus acidophilus* a *Fusarium langsethiae* **(LA + FU)**; diacetoxyscripenol **(DAS)**; neosolaniol **(NEO)**; limit detekce **(LOD); DON < LOD** ve všech vzorcích

UNIVERZITA PARDUBICE
FAKULTA CHEMICKO-TECHNOLOGICKÁ

VÝSLEDKY:
ANALÝZA MYKOTOXINŮ V RAW CHLEBU PO SUŠENÍ

Vzorek		Obsah mykotoxinů [µg/kg] v jednotlivých experimentech			
		DAS	NEO	HT-2	T-2
Raw chleba 1 po sušení	**FU**	0,06	12,7	12,5	3,2
	LA + FU	0,03	9,9	9,7	3,1
Raw chleba 2 po sušení	**FU**	< LOD	3,0	1,2	1,0
	LA + FU	< LOD	2,5	0,7	0,9
Raw chleba 3 po sušení	**FU**	< LOD	1,0	11,3	30,3
	LA + FU	< 0,05	0,5	1,8	4,2

Část směsi inokulovaná *Lactobacillus acidophilus* **(LA)**; část směsi inokulovaná *Fusarium langsethiae* **(FU)**; část směsi inokulovaná *Lactobacillus acidophilus* a *Fusarium langsethiae* **(LA + FU)**; diacetoxyscripenol **(DAS)**; neosolaniol **(NEO)**; limit detekce **(LOD); DON < LOD** ve všech vzorcích

UNIVERZITA PARDUBICE
FAKULTA CHEMICKO-TECHNOLOGICKÁ

CHEMICKÁ ANALÝZA

- **Stanovení aktivity vody:** AquaLab TDL
  - sušením došlo ke ↓ aktivity vody, avšak pouze o 0,02 – 0,03
  - aktivita vody vhodná pro růst MO
- **Stanovení obsahu sušiny:** Kern DLB 160-3A
  - vzorky těsta ↓ obsah sušiny než chléb po sušení
  - nebyl zjištěn významný rozdíl mezi různými typy chleba
- **Stanovení celkového obsahu fenolických látek:**
  - spektrofotometricky při λ = 765 nm
  - ↑ hodnoty u chleba po sušení, MO mohou mít vliv na celkový obsah fenolických látek
- **Stanovení antioxidační kapacity:**
  - spektrofotometricky při λ = 517 nm
  - ↑ hodnoty u chleba po sušení, MO mohou mít vliv na antioxidační kapacitu

ZÁVĚR

- Sušení při 41,5 °C není dostatečné pro redukci množství mikroorganismů
- Přítomnost *Lactobacillus acidophilus* neinhibuje růst *Fusarium langsethiae*, ale snižuje koncentraci mykotoxinů (T-2, HT-2, diacetoxyscirpenol, neosolaniol)
- Chléb inokulovaný mikroorganismy má po sušení vyšší hodnoty antioxidační kapacity i celkového obsahu fenolických látek oproti těstu i kontrolnímu vzorku

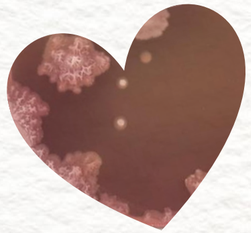

DĚKUJI ZA POZORNOST!

Ivana Stará

ivana.stara@student.upce.cz

Tato práce byla podpořena projektem Univerzity Pardubice SGS_2025_004.

UNIVERZITA PARDUBICE
FAKULTA CHEMICKO-TECHNOLOGICKÁ

LITERATURA

1. AWUCHI, C. G., ECHETA, C. K., IGWE, V. S. Diabetes and the nutrition and diets for its prevention and treatment: A systematic review and dietetic perspective. *Health Sciences Research*. 2020, **6**(1), s. 5-19. ISSN 2375379X. Dostupné z: www.aascit.org/journal/archive2?journalId=908&paperId=7753.

2. FERRAROVÁ, E., FALTUSOVÁ, K., GOEROJOVÁ, K., KAŠPAROVÁ, M., MATĚJÍČKOVÁ, P., MORAVCOVÁ, A., POULOVÁ, V., VLČKOVÁ, E. Krize kulturních vzorců a nové trendy ve stravování z hlediska Antropologie jídla. *Anthropologia Integra*. 2019, **10**(2), s. 7-16. ISSN 18046665. DOI: 10.5817/AI2019-2-7.

3. RUDLOFF, S., BÜHRER, Ch., JOCHUM, F., Kauth, T., Kersting, M., Körner, A., Koletzko, B., Mihatsch, W., Prell, C., Reinehr, T., Zimmer, K.-P. Vegetarian diets in childhood and adolescence. *Mol. Cell. Pediat*. 2019, **6**. ISSN 21947791. DOI:10.1186/s40348-019-0091-z.